

ÉSZAKI-KÖZÉPHEGYSÉG

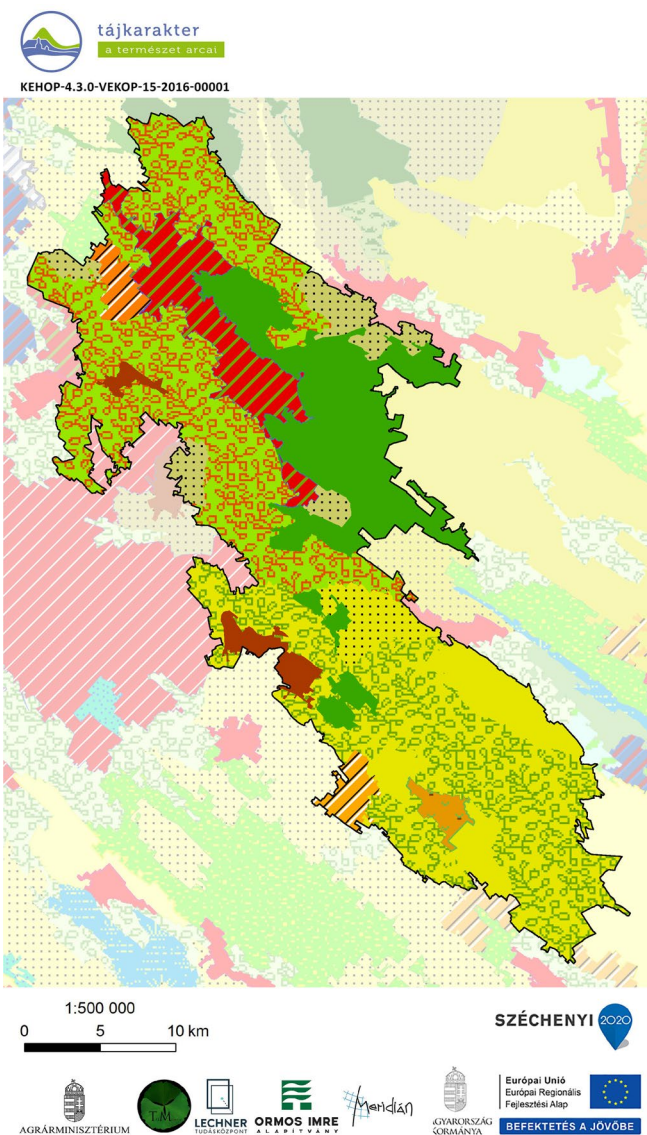
504. GÖDÖLLŐI-DOMBVIDÉK TÁJKARAKTER-TERÜLET

A Gödöllői-dombvidék tájkarakter-terület dél felé lealacsonyodó laza harmadidőszaki üledékekből felépülő dombvonulata mélyen benyúlik az Alföldre. É-i részén a fővárosi agglomeráció külső övezetének beépítettsége, délen a mezőgazdasági termelés jelent közepes szintű bolygatottságot. Erdősültsége már alig éri el a terület negyedét. Területe 793,7 km².

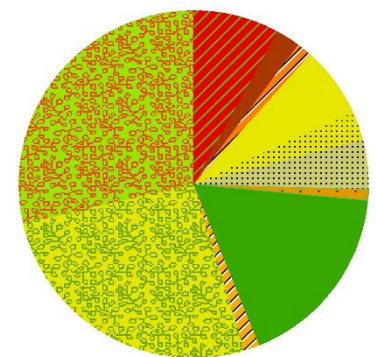
Fotó: Csorba Péter (Gödöllői-domság, Káva, 2016)

A Gödöllői-dombvidék tájkarakter-területen előforduló tájkarakter-típusok

- Agglomerálódó települési táj hegységperemen, völgyben és dombságon
- Erdődomináns, jellemzően mozaikos dombsági táj
- Szántódomináns, homogén, hullámos síksági, dombsági, medence és hegységperemi táj
- Szántódomináns, mozaikos dombság, hegységperem, völgy és medencetáj
- Szántódomináns, mozaikos, hullámos síkság, kapcsolódó dombság és medencetáj
- Szőlő-kertdomináns, jellemzően mozaikos dombsági és hegységperemi táj
- Település-kert-agrármozaikos síksági táj
- Település-kertmozaikos dombsági és hegységperemi táj
- Települési táj dombságon, hegységperemen és medencében
- Változatos felszínborítású hegységperem, dombság, medence és völgy
- Változatos felszínborítású, hullámos síksági és dombsági táj

Tájkarakter-típusok	Össz-terület (km ²)	Terület-arány (%)	Folt-szám	Átlagos foltméret (km ²)	Szórás (km ²)
Gödöllői-dombvidék	793,74	100,00%	23	34,51	50,11
Agglomerálódó települési táj hegységperemen, völgyben és dombságon	63,05	7,94%	2	31,53	26,95
Települési táj dombságon, hegységperemen és medencében	17,68	2,23%	2	8,84	4,53
Település-kertmozaikos dombsági és hegységperemi táj	11,26	1,42%	1	11,26	0,00
Szántódomináns, homogén, hullámos síksági, dombsági, medence és hegységperemi táj	52,64	6,63%	3	17,55	8,37
Szántódomináns, mozaikos, hullámos síkság, kapcsolódó dombság és medencetáj	21,08	2,66%	1	21,08	0,00
Szántódomináns, mozaikos dombság, hegységperem, völgy és medencetáj	36,25	4,57%	4	9,06	5,73
Szőlő-kertdomináns, jellemzően mozaikos dombsági és hegységperemi táj	8,28	1,04%	1	8,28	0,00
Erdődomináns, jellemzően mozaikos dombsági táj	138,05	17,39%	3	46,02	55,52
Település-kert-agrármozaikos síksági táj	11,01	1,39%	1	11,01	0,00
Változatos felszínborítású, hullámos síksági és dombsági táj	206,83	26,06%	2	103,42	84,21
Változatos felszínborítású hegységperem, dombság, medence és völgy	227,60	28,67%	3	75,87	59,74

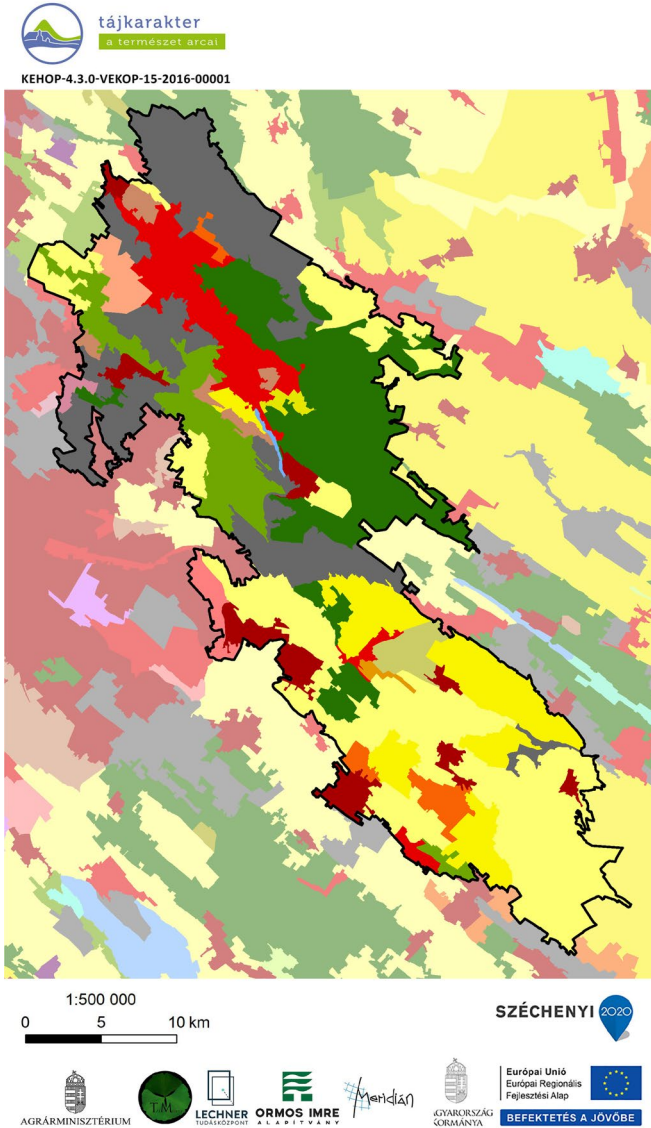

A GÖDÖLLŐI-DOMBVIDÉK TÁJKARAKTER-TERÜLET KULCSJELLEMZŐI

I/1. Domborzat

A táj domináns domborzati típusa az erősen hullámos dombság, amelynek területi aránya 52%. Emellett jelentős még a hullámos dombság részesedése is (32%). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/1. térkép)

I/2. Komplex felszínborítás-típusok

1000 - Településdomináns homogén	2451 - Agrár-erdőmozaik
1001 - Településdomináns mozaikos	2501 - Szántó-erdőmozaik
1201 - Település-szántómozaik	3001 - Kertdomináns jellemzően mozaikos
1231 - Település-agrár-mozaik	3501 - Kert-erdőmozaik
1251 - Település-agrár-erdőmozaik	5000 - Erdődomináns homogén
1301 - Település-kertmozaik	5001 - Erdődomináns mozaikos
1501 - Település-erdőmozaik	6001 - Vízdomináns mozaikos
2000 - Szántódomináns homogén	7001 - Dominancia nélküli
2001 - Szántódomináns mozaikos	

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/2. térkép)

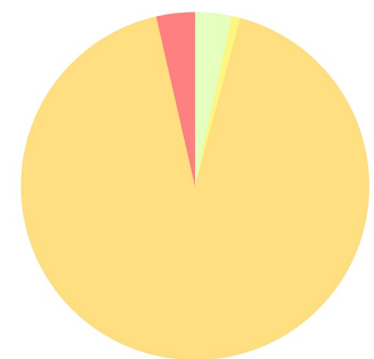
TERMÉSZETI JELLEMZŐK

II/1. Éghajlati körzetek

Döntően mérsékelten meleg -száraz (92%) terület, déli részén meleg - száraz (4%), a magasabb részeken pedig a mérsékelten hűvös - száraz éghajlati körzet fordul elő.

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/1. térkép)

Éghajlati körzetek	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
mérsékelten meleg - száraz	92,23%
meleg - száraz	3,57%
mérsékelten hűvös - száraz	3,42%
mérsékelten meleg - mérsékelten száraz	0,78%

II/2. Tengerszint feletti magasság

A tengerszint feletti magasság a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző magassági értékek leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/2. térkép)

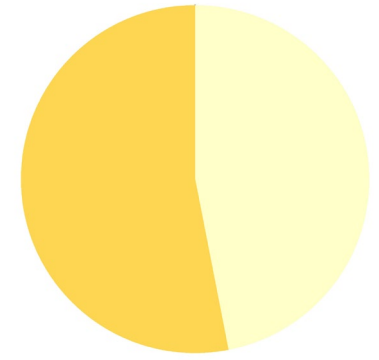
II/3. Relief

A relief a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző felszín-mozgalmassági jellemzők leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/3. térkép)

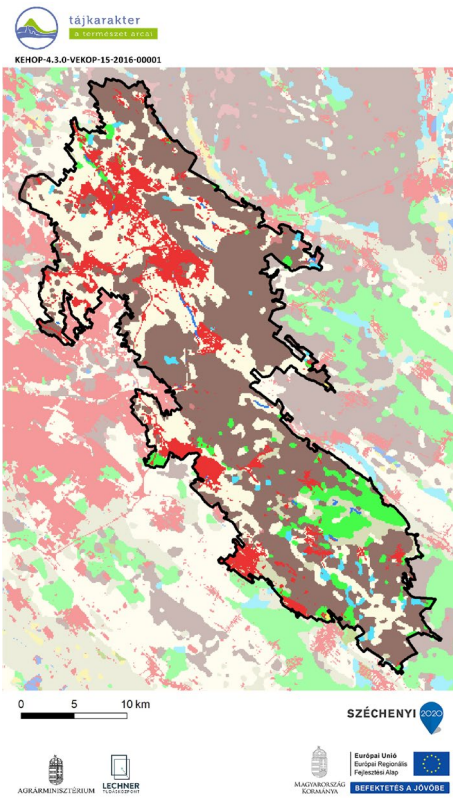
II/4. Alapkőzet

A táj területén a löszös és az alluviális üledékek területei váltakoznak, körülbelül fele-fele arányban.
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/4. térkép)

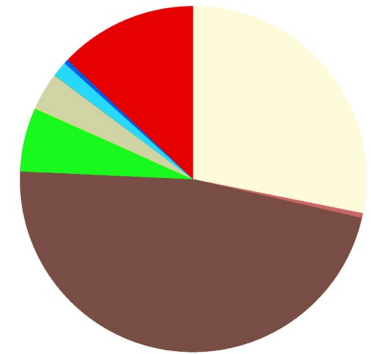
Kőzet név	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	100,00%
nincs adat	0,01%
glaciális és alluviális üledék	46,93%
löszös üledék	53,07%

II/5. Talajtípusok

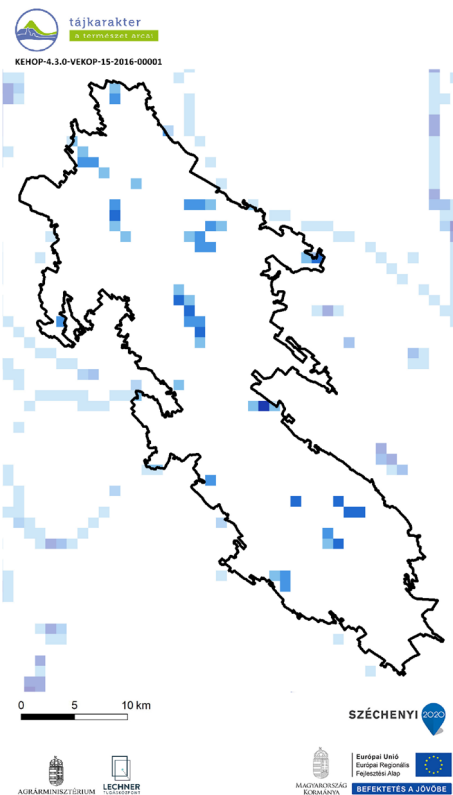
Talajtípus	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	100,00%
Barna erdőtalajok	47,13%
Váztalajok	28,16%
Beépített terület	12,89%
Csernozjom talajok	5,96%
Réti talajok	3,49%
Öntés és lejtőhordalék talajok	1,44%
Közethatású talajok	0,44%
Nyílt vízfelszín	0,41%
Szikes talajok	0,05%
Láptalajok	0,02%

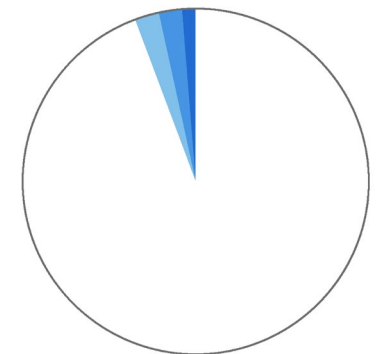
A területet nagyjából (az összterület közel 50%-át) erdőtalajok borítják. Emellett jelentős a váztalajok aránya (közel 30%), amelyek a táj nyugati részén alkotnak nagyobb foltokat.

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/5. térkép)

II/6. Felszíni vizek területaránya

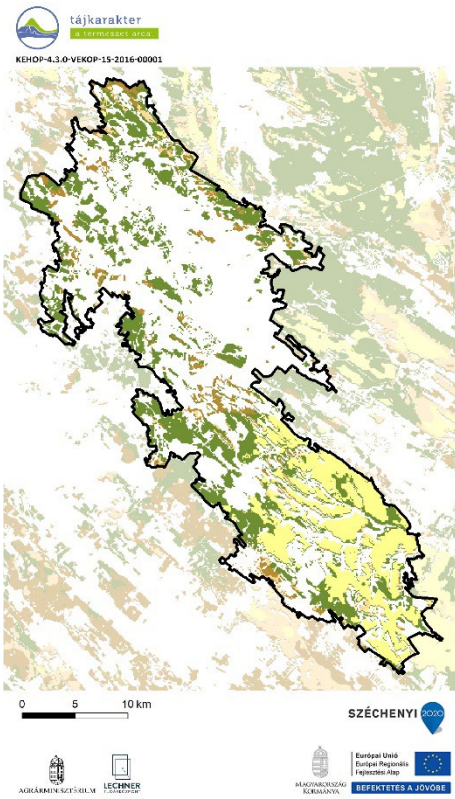
Felszíni vizek területaránya	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
0-1% - nincs, elenyésző	94,18%
1-5% - alacsony	2,28%
5-10% - közepes	2,15%
10-20% - magas	1,26%
20-50% - nagyon magas	0,13%

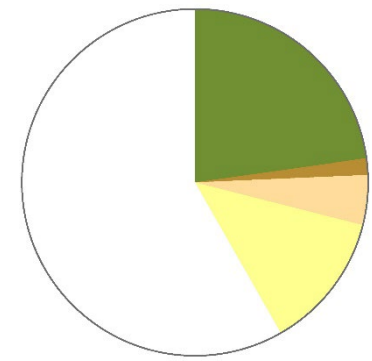
A felszíni vizek aránya a tájban elhanyagolható, 0,005 km²/ km².

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/6. térkép)

II/7. Ökotípusos földhasználat

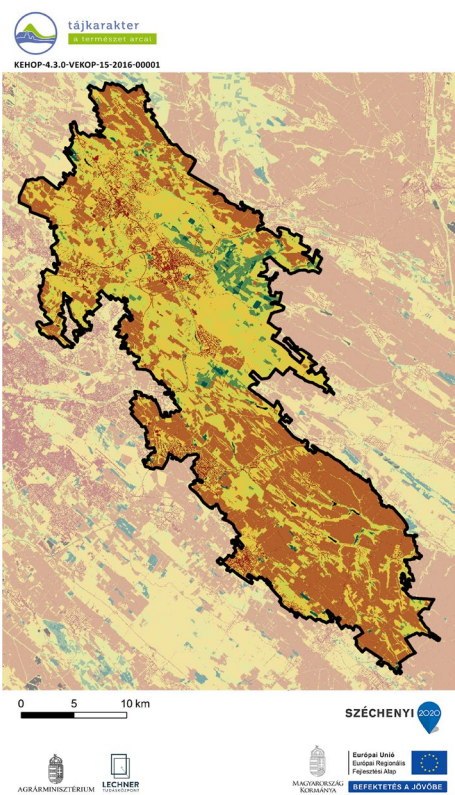

Ökotípusos földhasználat	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	41,75%
kiváló termőhelyi adottságú szántó	12,79%
gyenge és közepes termőhelyi adottságú szántó	1,53%
gyenge és közepes, környezetileg érzékeny szántó	4,66%
erdőtelepítésre javasolt terület	22,78%

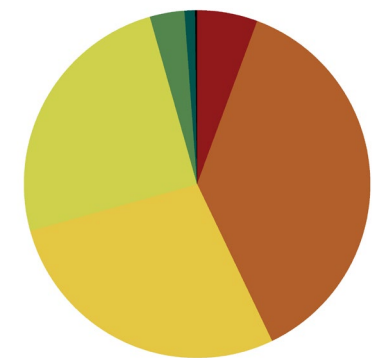

Az ökotípusos vizsgálat szerint a táj területének közel 23%-án erdősítés javasolt, a terület mintegy 5 százalékán pedig - a növénytermesztés szempontjából közepes és gyenge talajadottságok, illetve a környezeti érzékenység következtében - a szántók extenzifikációja (földhasználat-váltás vagy szántóföldi művelés külterjesítése) indokolt. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/7. térkép)

II/8. Ökológiai állapot

Ökológiai állapot	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
Mesterséges felszín	5,6
Rossz ökológiai állapot	37,2
Kedvezőtlen ökológiai állapot	27,8
Közepes ökológiai állapot	24,9
Jó ökológiai állapot	3,2
Kiváló ökológiai állapot	1,0
Adathiány	0,2

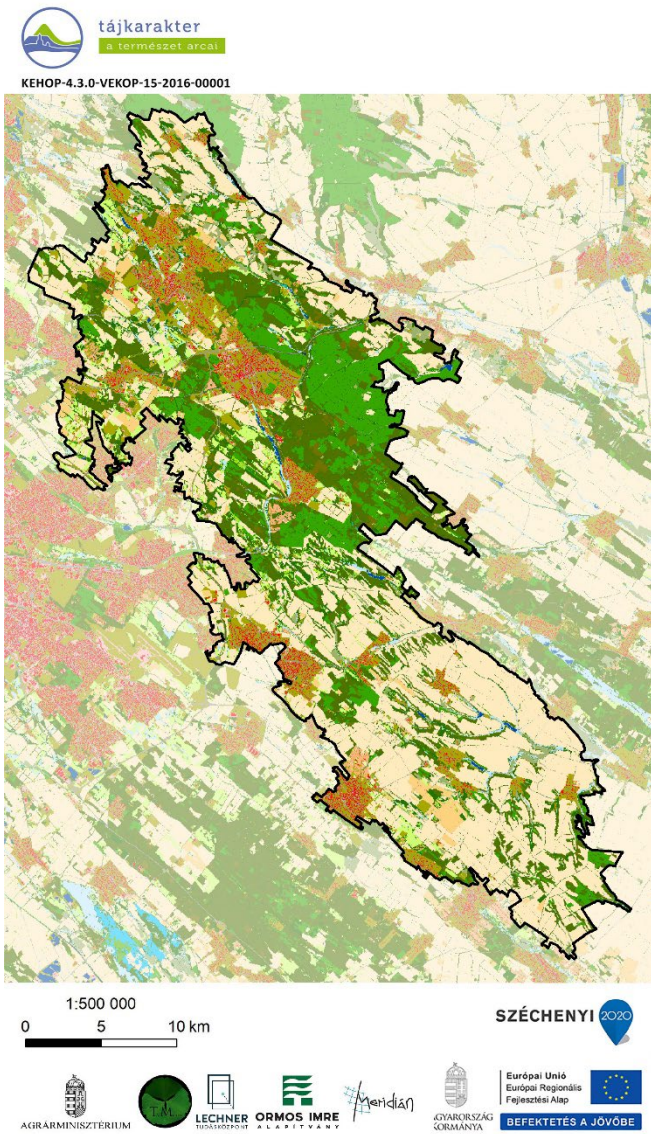
A Gödöllői-dombvidék tájkarakter-területen a rossz állapotú (37%), a kedvezőtlen állapotú (28%) és a közepes állapotú (25%) területek dominálnak, a jó és a kiváló állapotú területek összaránya 5% alatt van, míg a beépített területeké 5% felett van. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/8 térkép)

Fotó: Csorba Péter (Gödöllői-dombság, Mende, 2016)

FELSZÍNBORÍTÁS-JELLEMZŐK

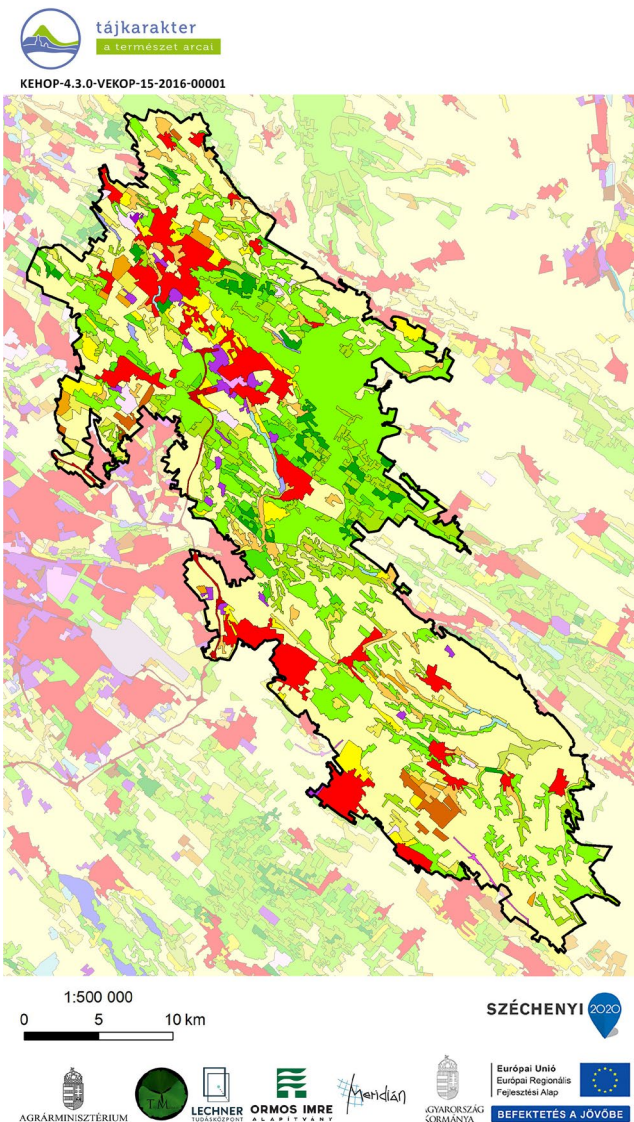
II/9. Ökoszisztéma-alaptérkép (2. szint)

11 : Épületek	35 : Máshová nem besorolható lágyszárú növényzet
12 : Utak és vasutak	41 : Többetvizhatástól független (TVFLN) erdők
13 : Egyéb burkolt vagy burkolatlan mesterséges felületek	42 : Természetszerűbb galériaerdők
14 : Zöldfelületek mesterséges környezetben	43 : Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
21 : Szántóföldek	44 : Idegenhonos fajok dominálta erdők, faültetvények
22 : Állandó kultúrák	45 : Erdőként nyilvántartott faállomány nélküli, vagy felújítás alatt álló területek
23 : Komplex területek	46 : Máshová nem besorolható faszárú növényzet
31 : Homoki gyepek	51 : Lágyszárú dominanciájú vizes élőhelyek
32 : Szikes és szikesedésre hajlamos gyepek	52 : Faszárú dominanciájú vizes élőhelyek
33 : Sziklakibúvássokkal tarkított gyepek	61 : Állóvizek
34 : Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken	62 : Vízfolyások

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/9. térkép)

II/10. CORINE felszínborítás

Összefüggő településszerkezet	Gyümölcsösök, bogyósok
Nem összefüggő településszerkezet	Rét, legelő
Ipari vagy kereskedelmi területek	Komplex művelési szerkezet
Út- és vasúthálózat és csatlakozó területek	Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel
Kikötők	Lomblevelű erdők
Repülőterek	Tűlevelű erdők
Nyersanyag kitermelés	Vegyes erdők
Lerakóhelyek, meddőhányók	Természetes gyepek, természetközeli rétek
Építési munkahelyek	Átmeneti erdős-cserjés területek
Városi zöldterületek	Ritkás növényzet
Sport-, szabadidő- és üdülőterületek	Szárazföldi mocsarak
Nem öntözött szántóföldek	Tőzeglápok
Rizsföldek	Folyóvizek, vízi utak
Szőlők	Állóvizek

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/10. térkép)

II/11. Felszínborítás-átalakulás típusok

Felszínborítás stabilitás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Gödöllői-dombvidék	196	100,00%
1 - Stabil	87	44,39%
2 - Kvázi stabil	54	27,55%
3 - Lépcsőzetes	23	11,73%
4 - Ciklikus	10	5,10%
5 - Dinamikus	22	11,22%

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/11. térkép)

II/12. Felszínborítás-átalakulás jellege

Felszínborítás átalakulás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Gödöllői-dombvidék	196	100,00%
1 - Változatlan terület	97	49,49%
2 - Településnövekedés	25	12,76%
3 - Extenzifikáció	35	17,86%
4 - Intenzifikáció	28	14,29%
5 - Dinamikus terület	11	5,61%

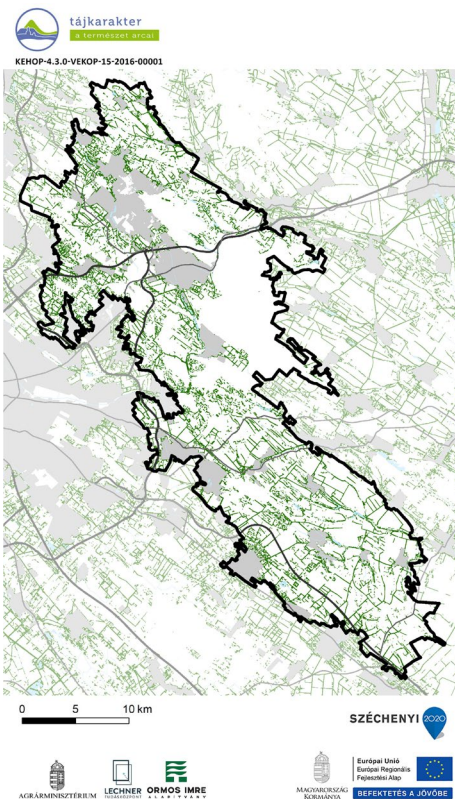

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/12. térkép)

II/13.-16. Stabil felszínborítású területek (stabil településterület, stabil szántó-, kert-, szőlőterület, stabil erdőterület, stabil gyepterület és vízfelszín)

(Az indikátorok országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/13.-16. térkép)

II/17. Zöld vonalas elemek sűrűsége

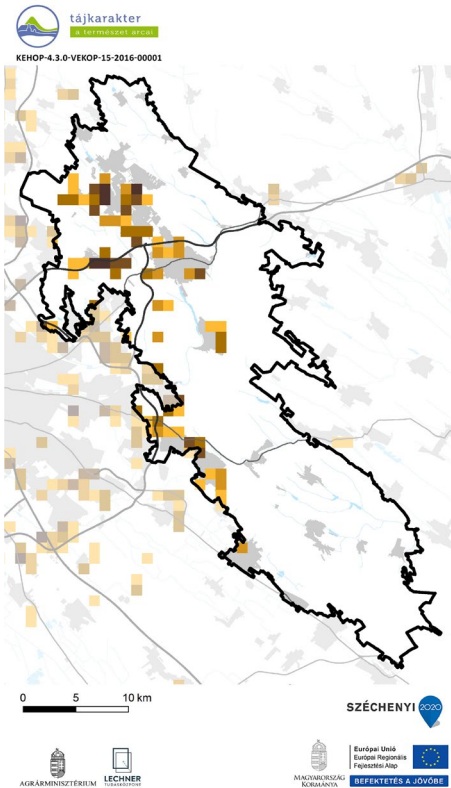
ZÖLD VONALAS ELEMELK SŰRŰSÉGE

- Zöld vonalas elem
- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Belterület
- Vízgazdálkodási térség (OTrT)

Zöld vonalas elemekben közepes ellátottságú terület.

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/17. térkép)

II/18. Beépítettség növekedése (1990-2018)

1990-2018 között új települési területek kialakulása az északi, Budapesthez közel eső részen jelentős volt. Az összterület közel 9%-át érintette.
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/18. térkép)

Beépítettség növekedése (1990-2018)	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
0%	91,21%
1-6%	2,78%
6-10%	1,90%
10-20%	2,15%
20-40%	1,33%
40-100%	0,63%

II/19. Közlekedési hálózat sűrűsége

A közlekedési hálózat sűrűsége a tájban magas, 0,39 km/km².
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/19. térkép)

Közlekedési hálózat sűrűsége	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
0-0,44 km/km ²	74,72%
0,44-1,56 km/km ²	15,93%
1,56-9,44 km/km ²	9,36%

II/20. Roncolt területek aránya (külfejtéses bánya, hulladéklerakó)

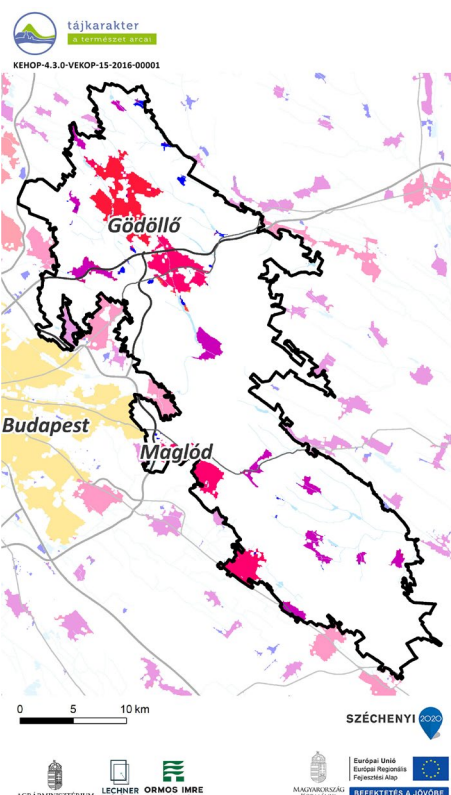
Földhasználati információk alapján a roncsolt területek (lerakók, külszíni bányaterületek) tájkarakter területhez viszonyított aránya az országos átlag alatti, nem jelentős. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/20. térkép)

ANTROPOGÉN ÉS PERCEPCIONÁLIS JELLEMZŐK

II/21. Település-sűrűség (belterületi beépített területek eloszlása)

A Gödöllői-dombvidék, valamint a Felső-Zagyva mente és Tápióság tájkarakter-területek településhálózat sűrűsége átlagos (0,19 db/km²). (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/21. térkép)

II/22. Településméret (átlagos belterületi települési terület mérete)

TELEPÜLÉS MÉRETKATEGÓRIÁJA

1 (0-0,48 km ²)
2 (0,48-4,8 km ²)
3 (4,8-14 km ²)
4 (14-35 km ²)
5 (35-80 km ²)
6 (80-215 km ²)
— Gyorsforgalmi út
— Főút
— Vízgyűjtőterület (OTrT)

A térség magas, 8,2-8,7%-os beépítettsége változatos, meghatározó szerepet játszanak az 2. településméret kategória, átlagosan 78 ha méretű és a 3. településméret kategória átlagosan 199,25 ha méretű települései, míg az 1. és a 4. méretkategóriájú települések részesedése jóval mérsékeltebb. Nem szerepel a hálózatban 5. méretkategóriához tartozó település. A legnagyobb település 7,98 km², a 4 km²-t meghaladó települések száma 13 db, míg a nagyterjedésű települési terek száma 1 db. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/22. térkép)

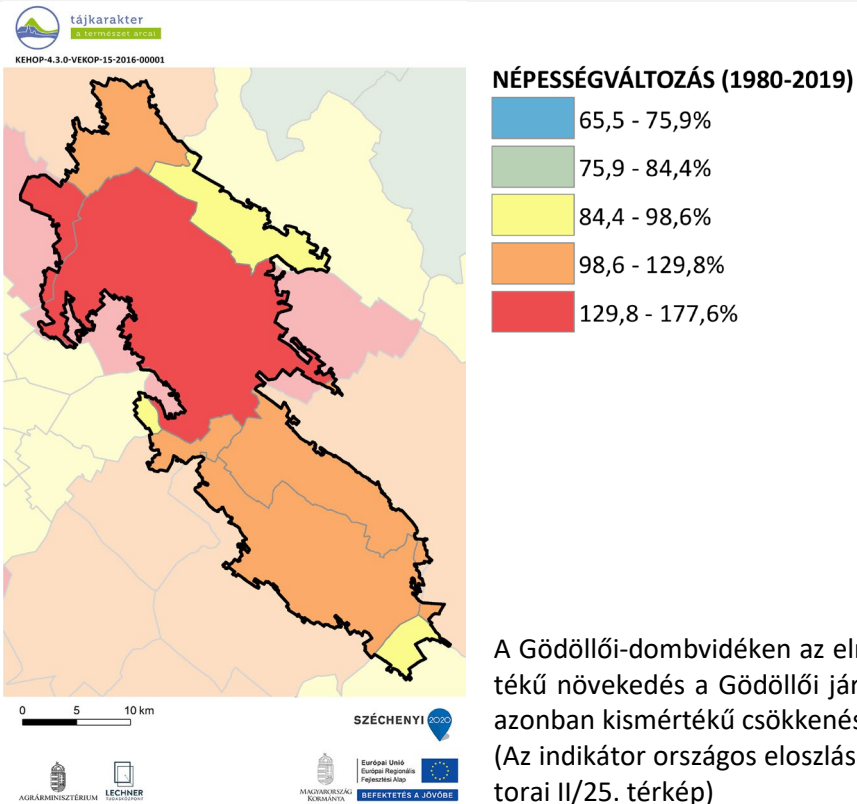
II/23. Külterületi szórványbeépítés sűrűsége

A külterületi beépítések eloszlása átlagos (0,63 db/km²), a belterületi egységekhez 2-3 db külterület tartozik. A külterületi beépítések mérete átlagos (0,86 ha), nagy kiterjedésű komplex művelésű és gazdasági területek kevésbé jellemzőek, ahogy kis méretű szórványok, tanyák sem fordulnak elő tömegesen. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/23. térkép)

II/24. Nagy kiterjedésű települési tér

A tájkarakter-területen 2 db nagy kiterjedésű települési tér található (Gödöllő, Maglód). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/24. térkép)

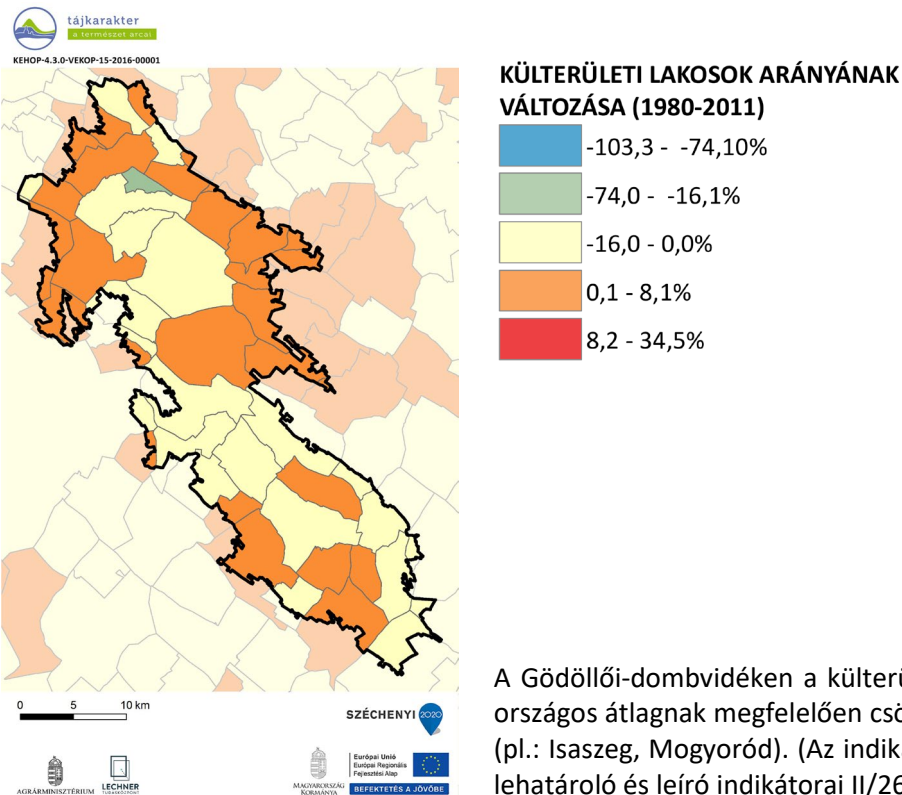
II/25. Népeségváltozás

A Gödöllői-dombvidéken az elmúlt 40 év során jelentős népességnövekedés volt megfigyelhető, a legnagyobb mértékű növekedés a Gödöllői járást jellemezte. A térség északkeleti részén az Aszódi járáshoz tartozó településeken azonban kismértékű csökkenés volt tapasztalható.

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/25. térkép)

II/26. Külterületi lakosok arányának változása

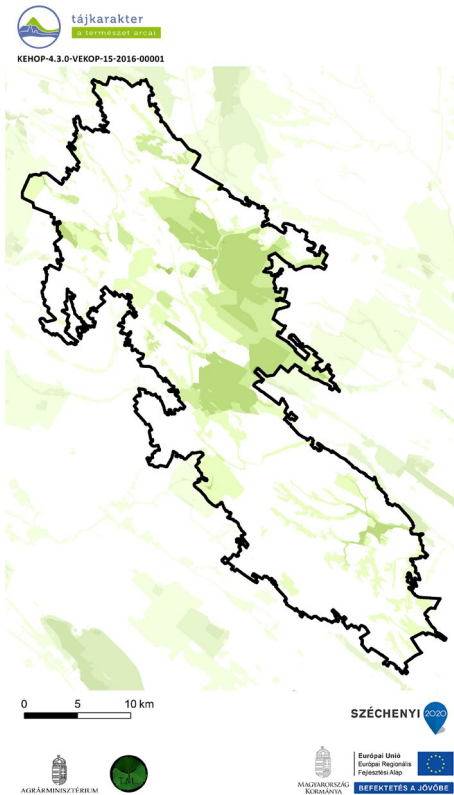

A Gödöllői-dombvidéken a külterületi lakosok arányának változása diverz képet mutat. Sok település esetében az országos átlagnak megfelelően csökkent ez az arány, míg sok más település esetében növekedés volt megfigyelhető (pl.: Isaszeg, Mogyoród). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/26. térkép)

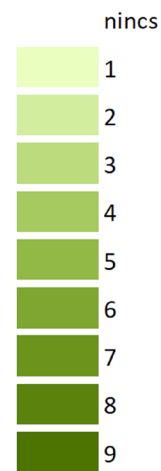
II/27. Néprajzi táj

A tájkarakter-területk érinti a Galgamentét és a Tápíómentét A főváros közelsége miatt a falvak hagyományos szerkezete erősen átalakult, kevés helyen látható a régebben jellemző településkép. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/27. térkép)

II/28. Természeti és kulturális örökség

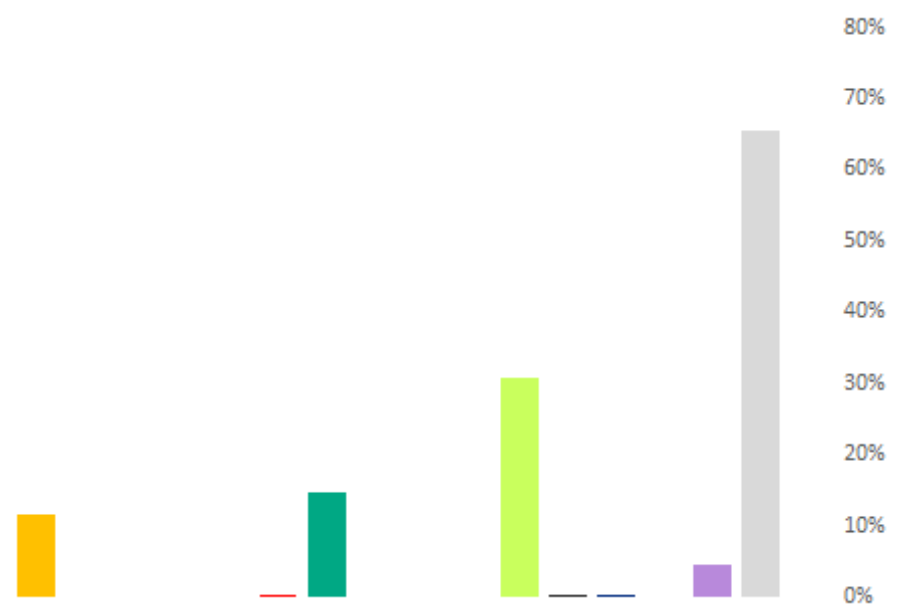

TERMÉSZETI ÉS KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
Védelmi célú területi lehatárolások száma

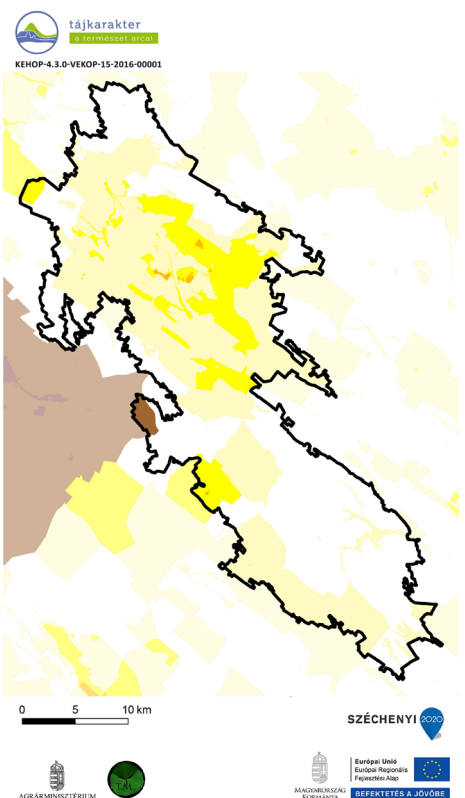

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/28. térkép)

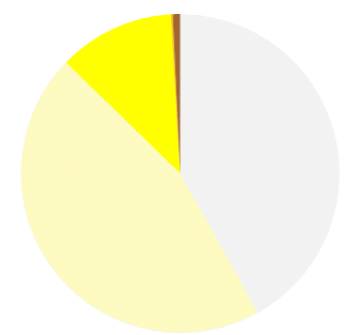
Védelmi célú területek	Összterület (km ²)	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	793,74	100,00%
Natura 2000 terület	91,41	11,52%
Barlang védőövezet	0,00	0,00%
EU diploma	0,00	0,00%
Naturpark	0,00	0,00%
Természeti emlék	0,00	0,00%
Természetvédelmi terület	2,47	0,31%
Tájvédelmi körzet	116,88	14,73%
Nemzeti park	0,00	0,00%
MAB bioszféra rezervátum	0,00	0,00%
Ramsari terület	0,00	0,00%
Nemzeti ökológiai hálózat	243,53	30,68%
Országos védettséggű kulturális örökség	2,53	0,32%
Országos, területi védettséggű kulturális örökség	2,61	0,33%
Világörökség terület	0,00	0,00%
Világörökség várományos terület	35,80	4,51%
Nem védett terület	519,65	65,47%

II/29. Megbecsültség

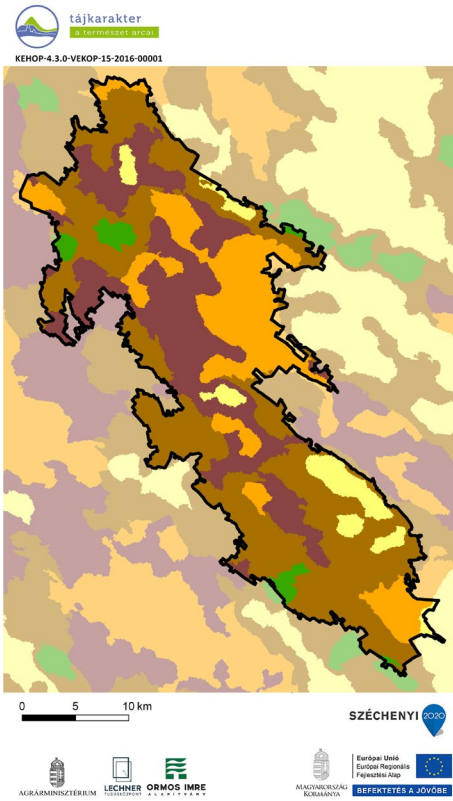

Megbecsültség	Összterület (km ²)	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	793,74	100,00%
1 - Nincs, igen alacsony	332,59	41,90%
2 - Alacsony	359,94	45,35%
3 - Mérsékelt	93,84	11,82%
4 - Számottevő	1,52	0,19%
5 - Jelentős	0,00	0,00%
6 - Magas	5,87	0,74%
7 - Nagyon magas	0,00	0,00%
8 - Kiemelkedő	0,00	0,00%

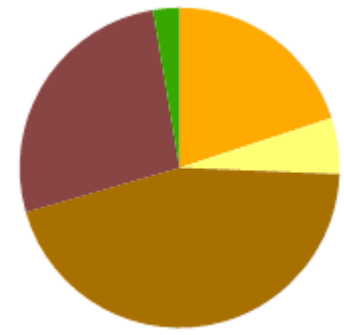

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/29. térkép)

II/30. Vizuális jellemzők

Vizuális jellemzők	Területarány (%)
Gödöllői-dombvidék	
Zárt, homogén, szegélyekben szegény területek	20,0
Átlátható, szegélyekben szegény területek	5,7
Átmeneti, közepesen zárt területek	44,9
Szegélyekben gazdag, de nem átlátható, zárt területek	26,8
Átlátható, nyitott, szegélyekben gazdag területek	2,7

A tájat az átmeneti, közepesen zárt területek (45%) uralják. Kisebb mértékben a szegélyekben gazdag, de nem átlátható, zárt területek (27%) is előfordulnak.

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/30. térkép)